

svojem sovražstvu do krščanstva v tej katoliški deželi sklenili zbrisati vsako sled katolištva.

Kaj je novega v Beogradu?

Novoizvoljeni poslanci smo se zbrali k prvi seji v Beogradu v sredo, dne 5. oktobra. Opazili smo, da so prišli po večini novi možje v skupščino. Med najmočnejšo stranko, pri radikalih, smo videli več kot polovico novih, neznanih obrazov. Pri volitvah so propadli skoro vsi takezvani Pašičevci. Sploh je bilo pri teh volitvah med ljudstvom mnenje, da tiste politike, ki so vsa leta delovali na škodo države in ljudstva, ne smejo več poslati v parlament. Celo prejšnji predsednik narodne skupščine Pašičevac Marko Trifković, ki ni bil poseben prijatelj Slovencev, je propadel. Tudi Radič nima niti eno tretjino prejšnjih poslancev v sedanjih skupščini. Vsakega, ki je imel svoje mišljenje in ni soglašal z nesmiselnimi in pijano Radičevo politiko, je vrgel Radič ven in si je izbral po večini take, ki mu znajo dobro kimati. Davidovičeva stranka je prišla v novo skupščino še enkrat tako močna, kakor je bila poprej. Tudi Davidovič ima večinoma nove ljudi. Nemci, ki so narasli za enega poslanca, so vsi stari, ravno tako tudi muslimani (Turki) iz Bosne, kateri pa so Radiču pri volitvah odtrgali tri poslance. Naš klub ima enega poslanca več kot poprej; dobili smo namreč enega v južni Dalmaciji, ki pripada naši ljudski stranki. To je poslanec Štefan Barič, predsednik hrvatske ljudske stranke. Od slovenskih poslancev sta nova samo Ivan Jerič iz Murske Sobotne in Jakob Vrečko iz Ponikve. Vsi drugi stari poslanci so tudi tokrat bili izvoljeni, — znamenje, da je ljudstvo v Sloveniji zaupalo svojim zaupnikom. Edina nova stranka v skupščini so rdeči socialdemokrati, ki pa imajo v celem parlamentu samo enega poslanca. To je uradnik mariborske bolniške blagajne Petljan. Med 315 poslanci bo njegov glas vpitje v puščavi, ker se na njegovo besedo nihče oziral ne bo.

Najmočnejša stranka v parlamentu, radikali, so se vsedli v zborovalni dvorani na desno stran, mi Slovenci smo poleg njih v sredini, zraven nas sedijo Nemci in levo od Nemcev Davidovičevi demokrati poslanci. Radič se je vsedel s svojimi v sredini pred nami. Sam Radič sedi v 1. klopi. Mož je tako kratkoviden, da ga mora vedno kdo voditi z roko. Samostojni demokrati, ki so od zadnjih volitev 1 poslanca zgrubili, sedijo na skrajni levici, za njimi pa srbski zemljoradniki (kmetje) 8 po številu. Zraven njih in samostojnih demokratov se je vsedel edini socialist Petljan.

Naša vladna večina šteje 219 poslancev. V tej večini so radikali (113), Davidovičevci (79), Jugoslovanski klub (21), in Nemci (6). Če ostane ta večina skupaj, je to tako močna fronta, da vse čivkanje žalostnih in tepenih samostojnih demokratov in Radiča ne bo nič pomagalo.

Prva seja je bila zelo burna. Radičevci, samostojni demokrati in zemljoradniki so tako vrešali, da je bila zbornica podobna pravemu Babilonu. Hoteli so s kričanjem prepričati sejo, a so bili prestabi.

Ravno tako kot prvi dan, so silno kričali Radičevci in njih najnovejši zavezniki samostojni demokrati drugi dan. Volili smo odbor, kateri ima pregledati, ali so bili vsi poslanci pravilno izvoljeni ali ne. Radičevci niso pustili voliti predsednika, dasiravno ima za to pravico. Radičevac dr. Pernar je raztrgal glasovnice, ki jih je oddal predsednik dr. Perič. Nastala je strašna rabuka. Vse je hitelo k predsedniški mizi. Dr. Pernar je zgrabil za skrinjico, v kateri so bile glasovnice, očitno z namenom, iste uničiti. V tem momentu ga je zgrabil prav krepko naš poslanec Žebot in ga je tako stisnil, da se niti ganiti ni mogel. S tem se je prepričala namera Radičevcev, da bi onemogočili štetje glasov. Dr. Pernarja in še enega njegovih pomagačev pa je narodna skupščina obsodila za njuno prostaško vedenje s tem, da sta bila izključena od treh sej. Sam Štefan Radič je divjal, kakor bi bil obseden in je zmerjal na vse strani. Zalostno za Hrvate, da imajo take voditelje!

Od petka naprej ima seja takozvani verifikacijski od-

bor, kateri ima nalogo, da pregleda vse volilne spise in se prepriča, ali so se volitve vršile povsod v redu ali ne. Naša stranka se je pritožila proti izvolitvi znanega Ureka, kateri je bil pred leti obsojen na več mesecev zapora radi izsiljevanja. Urek se je tedaj izgovarjal, da ni popolnoma pri zdravi pameti in radi tega ne odgovarja za vsa svoja dejanja. Celo zdravnik so mu dali tako spričevalo, da iz njega sledi, da pri njem nekaj ni v redu. Kako more tak človek potem biti poslanec! Ravno tako je pritožba tudi proti ljubljanskemu poslancu Kramerju, ker so v Ljubljani samostojni demokrati goljufali pri volitvah in so celo za mrtve volili. Na ta način so dobili skromno večino 20 glasov. Izvolitev vseh poslancev SLS pa je odbor potrdil, ker se je prepričal, da so pravilno izvoljeni.

V sredo ali četrtek se bodo seja nadaljevale in skupščina bo potrdila ali pa razveljavila nekatere nepravilno izvoljene poslance. Gotovo bo zopet zelo burno, ker Radiča in Pribičeviča silno pika, ker ju nihče ne mara v vlado in morata čakati zunaj za plotom.

Po 20. oktobru se bo začelo redno delo. Poslanci bodo ostali več mesecev pri sejah v Beogradu, kjer se bode razpravljalo o novem proračunu in raznih potrebnih spremembah glede zakonov in državne uprave.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico se vršijo.

Zadnjič smo poročali, da so bila še v teku pogajanja, ali se bo dosegel sporazum za enotno listo pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. V industrijskem odseku se je sporazum dosegel, v trgovskem in obrtnem pa ne in to po krivdi samostojnih demokratov, ki upajo, da bodo z goljufijami ter z lovom za glasovnicami dobili zbornico zopet v roke.

Že iz tega, da so se pogajanja zaradi samostojnih demokratov razbila, je možno spoznati, kako zelo se naši nasprotniki trudijo, da bi dobili trgovsko zbornico v svoje roke. Slovenski trgovec in obrtnik pa ve, da bi bila zanj to največja nesreča, saj bi vladali v zbornici tisti ljudje, ki so upropastili dozdaj že veliko gospodarskih zavodov in gospodarsko uničili veliko število trgovcev in obrtnikov. Važno je torej, da vsak trgovec in obrtnik ve, kako voli, da bo prav volil.

Vsak upravičenec bo dobil od volilne komisije glasovnico in izkaznico z ovitki. Da bo volitev veljavna, je potrebno, da se odda glasovnica, na kateri je zapisana ali prilepljena kandidatna lista, v zaprti kuverti obenem z izkaznico volilnemu odboru, ali pa se odda na pošti priporočeno vsaj do dne 30. oktobra t. l. V ovoju za glasovnico ne sme biti razven glasovnice ničesar drugega, izkaznica se priloži že zaprti kuverti, v kateri je glasovnica, to vse skupaj pa se odda v drugi kuverti. Glasovati se sme samo za potrjeno kandidatno listo, katero bomo pravočasno objavili.

To je torej način volitve. Treba pa je zdaj opozoriti na to, da bodo naši politični nasprotniki šli od trgovca do trgovca in od obrtnika do obrtnika ter bodo glasovnice pobirali ter jih po svoje priredili. Zbiranje glasovnic sicer ni prepovedano. Toda odločno svetujemo, da naši trgovci in obrtniki ne odstopijo svojih glasovnic drugemu kot samo našemu človeku, če že oddajo glasovnico drugemu v izpnitev!!

Resna beseda trgovcem in obrtnikom!

Ze zadnjič smo pripomnili, da želimo najboljšega razmerja med kmetjskim ljudstvom in med trgovskim ter obrtnim stanom. Prav pa je, da se to tudi ob kakih prilikah pokaže. Velikanska večina kmetjskega ljudstva je v taboru SLS. Po večini se trgovci in obrtniki ne izpostavljajo preveč v političnem življenju, vendar je prav, če naši ljudje vedo: ta trgovec ali obrtnik ni zoper nas. Zato svetujemo, da uporabite to priliko ter svoje glasovnice opremite le z našo kandidatno listo, ali pa, da vse skupaj izročite naši organi-

zaciji, ki vam bo ustregla ter pomagala pravilno izpolniti glasovnico. Po vsej Sloveniji bomo natanko gledali, kdo je z nami in kdo je zoper nas! Mislimo pa, da so danes tudi trgovci in obrtniki izpregledali dovolj jasno sliko gospodarskega položaja ter ne bodo dali zaupanja liberalni kandidatni listi, ker tega zaupanja ne zasluži!

Našim krajevnim organizacijam!

Prosimo vas, da storite vse, kar je v vaši moči, da bodo trgovci in obrtniki v vašem delokrogu glasovali pravilno in za pravo kandidatno listo! Bodite pozorni na nasprotne, ki imajo nalašč v to plačane agente, kateri se bodo z vsilo silo zagnali za glasovnicami, da bi jih polovili. Že zdaj opozorite trgovce in obrtnike na to, da tem agentom ne nasedajo ter storite vse, da jim vi sami pomagate izvršiti pravilno glasovanje.

Za poštenost in pravice trgovskega in obrtnega stanu gre in za to, da se vse uničujoča SDS odrine od te abornice, torej na pazno in odločno delo!

Kaj je novega?

Iz delovanja mariborskega oblastnega odbora. Obširno se je poročalo glede nakupa mariborskega sanatorija od strani oblastnega odbora in o spremembi tega zavoda v prepotrebno porodnišnico. Nakup sanatorija je javil oblastni odbor zdravstvenemu ministru in to je odobrilo ta korak in s tem je cela zadeva tudi glede najvišjega mesta končno veljavna. Bolnišnice v mariborski oblasti so doslej le deloma pod oblastnim odborom in to predvsem z ozirom na upravo. Zdravstveni oddelek pri oblastnem odboru rešuje prošnje glede podaljšanja zdravljenja itd. Tekom tega meseca bo končan popolen prevzem bolnic od strani odbora in se bo izvršil obenem tudi temeljit pregled zavodov.

Mariborski oblastni odbor za popravo po zadnji povodnji poškodovanih cest. Šef oblastnega gradbenega oddelka g. inženjer Fišer se je vrnil z ogleda škode po povodnji na cestah v slovenjegraškem okraju. Zadnja povodenj je napravila največ škode v Mislinjski dolini, kjer Mislinja naravnost vpije po regulaciji. Za najnujnejša regulacijska dela ter popravila poškodb, katere je napravila Mislinja, je odobril oblastni odbor kredit 300.000 Din. Okrajni zastop Slovenjgradec je že tudi potrošil ravno za Mislinjsko dolino 600.000 Din. Z omenjenima vsotama se bo letos pri Mislinji popravilo le toliko, da se bodo preprečile jesenske in spomladanske povodnji. V resnici bi bilo potrebno več milijonov, da bi se Mislinja zregulirala in odstranile nevarnosti, ki ogrožajo ob času povodnji celo dolino. Gosp. inženjer Fišer se je ogledal čestne poškodbe v dolini Velunja, katere je povzročil narasli potok Velinja. Resnična škoda v tej dolini znaša 30.000 Din, oblastni odbor je že nakazal takoj kot prvo pomoč 5000 Din. Precej škode je napravil še potok Suhodošnica, ki je pritok Mislinje in je močno razdril cestno zvezo Sv. Jedert—Vrbje. Oblastni odbor je nakazal za popravo te ceste 7000 Din. — Oblastni odbor se je moral pri razdelitvi prvih denarnih podpor letos ozirati predvsem na slovenjgraški okraj, ker sta trpela ta dva največ radi povodnji in sta bila izmed vseh okrajev mariborske oblasti najbolj potrebna denarne podpore.

Otvoritev železniškega postajališča Cirknica. Za gospodarski napredek navdušeni možje v občini Cirknica nad Mariborom so pred nekaterimi leti sklenili postaviti med postajama Pesnica in Št. Ilj novo železniško postajališče. Od Pesnice do Št. Ilje je približno 10 km. Odboru se je posrečilo, da je v letošnjem letu postavil ravno v sredini črte med Pesnico in Št. Iljem postajališče za promet s potniki. Na čelu odbora je stal delavni in spoštovani župan g. Ivan Vioman. Posrečilo se je njemu in njegovim tovarišem, da so v kratkem času zbrali med prebivalstvom gradbeno gradivo in tudi toliko denarnih sredstev, da se je z gradbo lahko letos začelo. Železniško ravnateljstvo, politična oblast in naši poslanci so šli odboru na roko in tako se je posrečilo spraviti zgradbo pod streho. Ljudje so po-

Naša društva.

Dekliška Marijina družba v Mariboru vprizori igro: »Junaška deklica« (Ivana d'Are) v nedeljo, dne 16. okt., točno ob 5. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma.

Slivnica pri Mariboru. Bralno in izobraževalno društvo slivniško proslavi 20 letnico obstoja in dela v nedeljo, dne 16. oktobra. Sodelujejo: Katoliška omladina iz Maribora in sosedna društva. Prijavljenih je že precej društev zlasti iz severne okolice Maribora. Zeleti bi bilo, da se udeleže tudi druga društva.

Sreča te išče, um ti je dan. Tako kliče danes prosvetno društvo v Rušah prijateljem društvenega dela. V nedeljo, dne 16. oktobra priredi namreč ob 3. uri popoldne v prostorih Novakove restavracije veliko tombolo s 400 bogatimi dobitki. Največji dobitek je lepa molzna krava, drugi cel voz lepih drv, potem sadje, vino, malinovec, lepe knjige itd. — vse samo za 5 Din, toliko namreč stane kartica za tombolo! Pridite, ne bo vam žal!

Sv. Barbara v Halozah. Slov. katoliško izobraževalno društvo obišče dne 16. oktobra 1927 svojega bivšega voditelja č. g. Verbanjšaka. Zato mu poklanja in priredi ta dan po večernicah v Društvenem domu na Hajdinu Moliere: »Scapinove zvijače« in burko »Luknja v namiznem prtu«. Obe igri sta polni smeha in humorja, zato prijatelji ne zamudite te prilike. Vstopnina po navadi. K obilnemu obisku vabi domačine in vse okoličane društveni odbor. Na svidenje na Hajdinu! Predstava bode pri vsakem vremenu. Bog živ!

Sv. Jurij ob Taboru. Naš Orel priredi v nedeljo, dne 16. t. m., na Kvedrovem v Ojstriški vasi igro »Sin« v štirih dejanjih. Po igri vrtna veselica z bogatim srečolovom. Čisti dobiček je namenjen za izpopolnitev domače knjižnice. Vsi prisrčno vabljeni!

Januš Golec:

Usoda prepitanega purana.

Reja puranov je še danes v polnem cvetu po celem hrvatskem Zagorju ter štajerski Sotelski dolini. Smelo trdim, da ni v krajih ob Solti količkaj pomembnega gruntar-

ja, ki si ne bi privoščil za praznike puranove pečenke. Pitan ter pečen puran s pravim kislim zeljem je res — nebeška jed!

Pri moji rojstni hiši so redili že od nekdanj purane. Je velika sitnoba in zahteva precej dela, predno se posreči, zvaljeno purče dvigniti v kočijo vozečega purana. Purja skrb je bila pri nas na ramah stare dekle Roze, stara mati je vodila le nadzorstvo. Za vsake praznike so odbrali babica največjega purana in tega je Roza pitala, da se je odebelil in mu je postalo meso bolj mehko slastno.

Kot otrok in posebno še v mlajših dijaških letih sem ogledoval bogzna kolikokrat po puranje pitanje, ki je pravo mučenje živadi. Zgodaj zjutraj je zobal za zakolj odločeni puran sam zrnje, kolikor mu je dišalo. Nato ga je pograbila Roza. Sedla je na nizko pručico, žival med noge, nategnila jej je vrat, na stečaj odprla kljun in sedaj je pričelo nasilno pitanje. V na široko odprti kljun so romala cela prgišča kuhane koruze, koje požiranje je pospeševala Roza s kazalcem. Ko je že začel puran gledati bolj debelo, je prekinila krmiljenje v toliko, da si je opomogel reva nekoliko za sapo. Za koruzo je prišla na vrsto v cmoke posvalkana moka. Cmoke je namakala dekla v mleko, da so bolj naglo polzeli po grlu. Pitanje je bilo končano s par celimi orehi, ki so morali v puranovo puto radi boljše prebave. Tako naphana žival je bila po pitanju v nekaki omotici in se je opotekala. Ker je bila puta preveč polna, je vlekle purana pri stopicanju naprej, da je korecal le s težavo. Radi prenasičenja je nesla Roza ubogega trpina kam v hlev ali za plot na mirno mesto, da se je odpočil in prebavil toliko od preobilne hrane, da je lahko hodil po koncu. Pitanje se je stopnjevalo in sicer tako, da je porivala dekla v presledkih v krof vedno več od zgoraj imenovane hrane. Nasilno odebelenje je trpelo po več tednov. Oni praznični dan, ko je borbotal puran kot pečenka na mizi, je žela Roza posebno pohvalo. Stara mati so jej odrezali v nagrado najboljši kos.

Bil sem drugogimnazijec na božičnih počitnicah. Snega je bilo tisto zimo dovolj in radi zime je opravljala Roza posel pitanja v kuhinji. Za Božič in Štefanov dan obsojeni puran je bil velik in že tako opitan, da je več počival nego šetal po dvorišču.

Par dni pred izvršitvijo smrtnih obsodbe je prijokala Roza k stari materi in jim tožila, da se danes puran sploh ne dvigne na noge. Za plotom si hladi polno puto v snegu, gleda milo v zrak in odpira bolesto kljun. Ogled od strani babice je ugotovil, da je žival prepitana, kar končava s — smrtjo. Ako se prenasičenemu puranu ne odpomore, bode poginil, to je držalo kot Amen v Očenašu. Vse ženske pri hiši so obstopile bolnika in ga omilovale v strahu, ker bi znale ostati za božične praznike brez najboljših pečenke. Po posvetovanju semtertja se je očehala Globočka Jera desno dlan ob lednja, si nategnila škrica na ruti ter modrovala:

»Bibičevi Bari še ni poginila nobena perut. Ona zna oteti smrti še nežnega piščanca, kaj bi prepitanega purana ne!

Bibička je morala s hriba na naše dvorišče za plot, kjer je še vedno salil puran in prosil s pogostim potrepanjem z očmi odpomoči. Ugotovitev boleznj izpod Barinega jezika se je tudi glasila v prepitanje. V tem slučaju je edina rešitev — nož. Ne smete misliti, da je zahtevala kurja zdravnica puranovo glavo, ampak narekovala je najnujnejšo potrebo — operacije.

Globočka Jera, ki je bila najmočnejša med domačim ženskimi spolom in na najbolj visokih nogah, purana za obe peruti in z njim proti svinjskemu hlevu, kjer je bilo bolj proti luči. Jera je vzela bolnika med noge, ga prijela močno za peruti, Bibička je pokleknila pred prenapeto put, ostale ženske so se razvrstile v polkrogu. Da ne bi trpel reva bolna preveč bolečine, je zahtevala Bara od stare matere skodelico z vinskim žganjem in kunjjo. Capo je namakala stara Roza v žganje in umivala puranovo glavo. Bibička je popukala perje na puti in privlekla iz žepa navaden pipec, pri nas pravijo nožiču: lovrek. Hotela je prerezati kožo, a ni šlo, ker je bilo rezilo preveč topo. Odbrzela je k brusu in še jaz sem moral vrteti brusni kamen. Ko je bila ostrina preizkušena na nohtu ročnega palca, je zopet klečala zdravnica pred puranom. Potegnila je na dolgo po koži, ki se je potegnila narazen in se je prikazal špeh. Babnice se kar načuditi niso mogle, kako debela je žival in kako škoda bi je bilo, ko bi bila poginila brez rešilne roke. Ko je bilo špehove presejce dovolj, je zasadila Bara lovrek v kožo obolele pute in jo razparala po dol-

žrtvovalno opravljali vožnje in razna dela brezplačno, ali kljub temu znašajo stroški za postajice okoli 140.000 Din. Postajališče stoji blizu Ehrlichovega (Repnikovega) mlina na meji treh župnij: šentiljske, spodnjekungovske in jarenske. Za slavnost otvoritve in blagoslovitve postajališča, ki se je vršilo v nedeljo, dne 9. t. m., je vladalo po celi okolici veliko zanimanje. Ob prihodu slavnostnega vlaka ob dveh popoldne se je zbralo nad 1000 ljudi iz vseh okoliških občin. Hiše so bile v zastavah. Godba Omladine iz Maribora in šentiljski pevski zbor sta povečala slovesnost. Slavnost je otvoril predsednik pripravljalnega odbora župan g. Vicman. Govorili so še: zastopnik velikega župana okrajni glavar g. dr. Ipavc, odposlanec ravnateljstva železnice g. Črnigoj, narodni poslanec Zebot, oblastni odbornik in gerent okrajnega zastopa g. dr. Veble, dve deklici, duhovni svetnik župnik č. g. Evald Vračko, kateri je tudi blagoslovil zgradbo. Po otvoritveni slavnosti so odkorakali slavnostni gostje z godbo na čelu v gostilno gospe Muršec, kjer se je slavnost nadaljevala. Tu se je razvila prijetna zabava, sledili so govori, petje in godba. Topiči so naznanjali ta dan širni okolici, da so naši obmejni kraji v gospodarskem oziru dosegli zopet lep napredek. Ljubezen do države se s takimi čini in ustanovami najbolj utrjuje, ako narod vidi, da mu oblasti in uprava gre na roko. V našem predelu smo dosegli zadnja leta v tem oziru prav lepe uspehe: tovorno postajo v Št. Ilju, novo državno cesto iz Št. Ilja v Apačko kotlino, elektrifikacijo in sedaj pa še postajališče Cirknica. Želimo si še cestne zveze z Gornjo Sv. Kungoto in preko Poličke vasi s Sv. Jakobom, pa bomo imeli zveze na vse strani. Omenjam še, da gradi tovarna Sladki vrh žično železnico od postaje Št. Ilj do Mure. Tudi ta ustanova bo izročena prav kmalu prometu. Želimo prebivalstvu teh krajev, da bi srečno uživalo dobrine novih gospodarskih pridobitev.

Umor finančnega stražnika Resnika pred poroto. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo poročali o pričetku razprave proti viničarju Vinku Bezjaku, čevljarju Francu Klemensbergerju, Lojzetu Golobu in Dominiku Jamerniku, ki so bili obtoženi, da so umorili ob avstrijski meji v Ceršaku finančnega stražnika Janko Resnika, ki jih je zalotil pri tihotapljenju. Ker sodišče ni moglo ugotoviti krivde, se je v sredo odpeljala cela porota na mesto zločina. Odpeljali so se z jutranjim vlakom sodniki, porotniki, obtoženci in njih zagovorniki. Od postaje Št. Ilj so šli v Ceršak peš po tihotapski poti skozi gozdove. Pa vendar tudi ta preiskava ni zločina pojasnila. V sredo popoldan se je razprava nadaljevala v Mariboru pozno v noč ter je bila zaključena z oprostilno razsodbo. Vsi obtoženci so bili takoj izpuščeni iz ječe.

Nova avtozveza. Z 18. t. m. se otvori avtopromet na progi Št. Ilj v Slov. goricah (postaja)—Marija Snežna—Apače—Gornja Radgona. Avto bo vozil iz Marije Snežne v Gornjo Radgona dnevno dvakrat, ob sobotah in sejmskih dnevih trikrat. Ravno tako bo po dogotovitvi ceste Št. Ilj v Slov. gor.—Marija Snežna. Tudi na tej progi bo omnibus vozil dnevno dvakrat, ozir. trikrat. Cena vožnje bo 1 Din od kilometra. Lastnik koncesije je gospod Konrad Kauran, slovenjgoriški rojak iz Št. Jakoba v Slov. goricah.

Komaj preprečena železniška nesreča. V sredo, 5. okt. se je domala pripetila v Prevaljah velika železniška nesreča. Ko je ob 15.30 prihajal osebni vlak iz Maribora, je v postaji se nahajajoči osebni vlak premikal tako, da je z zadnjim vagonom ogrožal voz osebnega vlaka. Trije vozovi so stali izven znamenja, do kamor se sploh sme premikati. Le pazljivosti službujočega uradnika se je zahvaliti, da se je pravočasno preprečilo trčenje. Čim je namreč uradnik uvidel položaj, je odredil, da je tovorni vlak potegnil vozove naprej, nakar je osebni vlak lahko uvozil v postajo, saj je v istem hipu že pridrel po progi.

Tat in tolovaj. Pri Sv. Barbari v Halozah se je dogodil tale žalostni slučaj: Slapernik Adolf, 26 letni agent pri vinski tvrdki Pukl v Mariboru, je kupoval vino pri Sv. Barbari, obč. Gruševa pri posestniku Ploju. Prišel je s kolesom in ga je pu-

stil pred kletjo, v kateri je bil le malo časa. Ko pride s kleti, ni bilo več kolesa. Hitro je šel po poti naprej, kjer je videl, da ima neki Ribič njegovo kolo. Ko mu hoče vzeti kolo nazaj, ga je Ribič zabodel z nožem v hrbet. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico.

Čitatelju »Slovenskega Gospodarja« iz G. Radgone. Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« je prejelo nepodpisano pismo od nekega čitatelja »Slov. Gospodarja« v Gor. Radgoni in »več kmetov iz okolice«, da je neimenovani kupil vino in moral plačati trošarino. Vpraša, če je bil to dolžen. Odgovarjamo: Vinogradniku, ki vino pridelal, ga ni treba ne javiti in nič plačati. Vsakdo pa, ki vino kupi, pa mora plačati državno in še občinsko trošarino. Čitatelja pa prosimo, naj pošlano tudi naročnik »Slovenskega Gospodarja« in če bo še kdaj kaj izpraševal, naj se podpiše. Odgovarjamo pa v bodoče le samo naročnikom »Slovenskega Gospodarja«.

Pred važnimi dogodki. Ravno čez mesec dni bo žrebanje znamenite loterije v Murski Soboti. Glavni dobitki so na ogled in vzbujajo velikansko zanimanje. Saj so pa naravnost tudi veliko bogastvo. Ti dobitki so: avtomobil (40 tisoč Din), tovorni voz (5000 Din), šivalni stroj (3000 D), kolo (3000 Din), slamoreznica (2500 Din). Razen teh glavnih dobitkov je še okrog 700 drugih. Skrajni čas je, da se vsak pobriga za srečke, ki so skoraj zastoj, kajti 5 Din je res malenkost. Tu še omenimo, da bo dne 15. oktobra velik sejm v Murski Soboti. Takrat se vsi glavni dobitki postavijo na trg, da jih vsak lahko vidi. Tudi je dobro vedeti, da čisti dobiček te loterije gre za zidavo dobredelnega dijaškega zavoda. Ta zavod se bo imenoval »Martinišče« po imenu zaščitnika sv. Martina škofa. Zavod bodo vodili gospodje Salezijanci, ki so znani kot zelo dobri vzgojitelji posebno v današnjih časih.

Nesreča z možnarjem. V ponedeljek, dne 3. oktobra je Franc Bertole, 27 letni posestnikov sin iz Blatnega pri Piščah nabil star možnar, da bi z njim streljal na predvečer svojega godu. Ko je možnar zažgal in se ta ni pravočasno sprožil, je šel gledat, kaj pri možnarju ni v redu. V istem hipu pa se je možnar sprožil in poškodoval fanta močno po desni strani glave. Domači so ponesrečenca spravili v brežiško bolnico. Bodite previdni pri ravnanju s smodnikom.

Posredovalnica dela v Murski Soboti. Na razne prošnje, se je vendar ustanovila posredovalnica v Murski Soboti, v prostorih »Kmetске posojilnice« (Kolodvorska ulica, poleg javne bolnice). Vsi, kateri želite kaksnokoli službo ali delo, obračajte se na to posredovalnico, katera vam bo brezplačno preskrbela potrebni zaslužek. Ravno tako se naj tudi obračajo na to posredovalnico osebe, ki so potrebne kakšne delavne moči: hlapce, služkinje, vajence, pomočnike, poljske delavce in tudi pisarniške moči. Obrača se lahko vsak ustmeno oziroma pisмено na posredovalnico.

Strašno dejanje obupane matere. V sredo popoldne se je zgodila v Carevi Čupriji v Bosni strašna tragedija. Miroslav Tür je pri pripravljanju žganja iz sadja po nesrečnem naključju zgubil še drugo svoje oko — enega že poprej ni imel — tako da je postal popolnoma slep in nesposoben za delo. Ko je to videla njegova žena, je zdrvela in v strašnem obupu s štirimi svojimi otroci, starimi 8, 5, 4 in 3 leta, proti mostu in jih po vrsti vrgla v naraslo reko Bosno, nakar je še sama skočila v vodo. Ker ni bilo nobenega človeka blizu, so vsi utonili. Strašna nesreča je vzbudila v vsej okolici veliko sočutje z nesrečno družino.

Hiša se je zrušila. V vasi Batijevci v Hercegovini se je zrušila hiša Maksima Zurovca vsled starosti in razpokanih zidov. Pod seboj je pokopala njega, njegovo ženo in brata, ki so težko ranjeni ter dvoje otrok, ki so ju potegnili mrtva izpod ruševin.

Težka avtomobilska nesreča. Na potu iz Kotora v Cetinje se je prevrnil potniški avtomobil, v katerem se je nahajalo 10 orožnikov in 3 vojaki, 20 metrov globoko. Vsi potniki so težje in lažje ranjeni, a eden je mrtev.

Uboj bivšega narodnega poslanca. V sredo so tri neznanne osebe ubile nedaleč od mesta Despotovca v Srbiji bivšega

narodnega poslanca Stanislava Milenkoviča. Oblasti se uvedle najstrožjo preiskavo.

Ljudje, ki trpe na težkem telesnem odvajanju in jih pri tem mučijo bolelosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavobol in prehitro utripanje srca, naj popijejo jutraj in zvečer po ¼ kozarca prirodne grenčice »Franc Josef«. Vodilni zdravniški kirurški zavodovi izjavljajo, da se voda Franc Josef uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 1338

Gospodarstvo.

Pred prevzemom kmetijskih šol v mariborski oblasti. Smo že poročali svojčas, da se je vozil v Belgrad k kmetijskemu ministrstvu odbornik za kmetijstvo v mariborski oblasti g. Zupančič radi prevzeta kmetijskih šol. Ko so bila pred kratkem v Belgradu pri finančnem ministru na posebnem posvetovanju predsedniki oblasti, je šlo tedaj tudi za kmetijske šole v Sloveniji. Na podlagi zgoraj omenjenih pogajanj je poslalo kmetijsko ministrstvo mariborskemu oblastnemu odboru predloge, pod katerimi je pripravljeno odstopiti takoj kmetijske šole v mariborski oblasti. Te šole so: mariborska, ona v Št. Juriju ob južni žel., in Rakicany v Prekmurju. Te šole so bile za proračunsko leto 1927-1928, torej do 1. aprila 1928, v državnem proračunu po tem redu in za te svote: Maribor 480.000 Din, Št. Jurij 520.000 Din in Rakicany 253.000 Din. Poljedelsko ministrstvo je pripravljeno, omenjene šole odstopiti oblastni skupščini s celim imetjem, gradbami, živim ter mrtvim inventarjem in s pridelki, to je s prehrano za ljudi ter živino do nove žetve. Ministrstvo stavi sledeči način prevzema: 1. Vse stroške glede vzdrževanja šol, nastavljenecv ter služinčadi prevzame s 1. aprilom 1928 oblastna skupščina. Skupščina pa bo imela tudi vse dohodek od posesti, ki so pri kmetijskih šolah. 2. Od 1. aprila 1928 bo nastavljal oblastni odbor učne moči ter služinčad in si pridrži poljedelsko ministrstvo samo še nadzorstvo nad kvalifikacijo učiteljev, oziroma inženjerjev. 3. Ministrstvo bo vršilo še nadalje spozorazno s predsednikom oblastnega odbora nadzorstvo nad učnim načrtom in nad učnimi knjigami, ki se bodo rabile na teh zavodih. Samoobsebi umevno bo poljedelski minister še nadalje nadzoroval pouk v teh šolah. V omenjenem odloku opozarja ministrstvo oblastni odbor, da mu naj sporoči, ako je pripravljen sprejeti našete pogoje, da ne bo treba kmetijskih šol vnašati v novi državni proračun. Mariborski oblastni odbor bo poslal te dni poljedelskemu ministrstvu sklep, da sprejme zavode pod predloženimi pogoji in kmetijske šole bodo prešle popolnoma pod oblastno skupščino s 1. aprilom 1928.

Razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem za leto 1927. V smislu odredbe velikega župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 29. julija 1927, E. št. 651-50 se s tem razglasuje, da se bo vršila slovesna razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem leta 1927, dne 15. oktobra 1927, ob 10. uri popoldne v sejni dvorani okrajnega zastopa Maribor, Koroška cesta 26-II. Ob tej priliki se bo vršilo tudi strokovno predavanje o živinorejci. Živinorejci se vabijo, da se udeležijo razdelitve diplom in pohvalnic ter predavanja. — Gerent: dr. Andrej Veble s. r.

Odlikovanje vina. G. dek. upravitelj in duh. svetnik Iv. Šketa, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja in g. Jakob Poljanec, posestnik in župan v Zagajcih sta dobila za vino, razstavljeno na vinski razstavi v Ptuju, diplomu s pohvalo. Saj je haloško vino zares izborno. To priznanje naj bo vzpodbuda drugim, da še oni z umnim kletarstvom povzdignejo žitak dober sloves haložana. Vinskim odjemalcem, ki želijo prav dobro kapljico, pa priporočamo oba odlikovanca.

Sadna letina v Medjimurju. Talne in podnebne prilike v hribovitem delu Medjimurja (srez Čakovce) nudijo sadnemu drevju zelo ugodne pogoje za njegov rast in rodovitnost. Posebno jablane so redno vsako drugo leto bogato ob-

gem. Iz odprtine se je vsula koruza, že na pol prekuhani močnati cmoki v obliki kaše ter še čisto celi orehi.

Pri živem telesu in polni zavesti razparani puran je zeval v vsem obupu proti nebu. Roza ga je otirala z žganjico, ženske so se praskale po dlaneh in se čudile, koliko prehrane se skriva v putu opitanega purana. Bibička je določila natanko, koliko še lahko pusti te ropotije v krofu in koliko mora ven, da bo žival ozdravela.

Obe na dolgo urezani rani je bilo treba nekako zblizati, sicer ne bosta zacelili. Bara je hotela imeti šivanko in nit. Stara mati so prinesli sicer pravo šivanko, a črn cvrno, po katerem ne celi. Bibička je že preizkusila kot cellno edino — hodno nit. Pri ogledu hodnega cvrta je modrovala, da je preveč robat za nežno znotranjo kožo, ker za to je treba čiste prazne niti. Prazni cvrni je bil potegnjen skozi šivankina ušesa. Da je šivanje rane manj bolešno, se mora nit potegniti pred šivanjem preko voska. Tudi to se je zgodilo po dolgem iskanju bele voščene sveče. Prvi šiv ni držal, ker je Bara pozabila na voz. Z lovrekom je razčufala konec niti, napravila voz in sedaj je šlo s praznjo ovoščeno nitjo do konca krofove rane. Za špeh in zunanjo kožo je bila dobra prvič prinešena — hodna nit. Operacija je bila končana. Bara je vstala, Jera je spustila peruti, bolnik je še salil z odprtim kljunom proti nebu, a ne več tako korajžno kakor pred operacijo. Bibička je naglala babico po bučnega olja in s tem namazala zunanjo rano.

Smrti otetega purana so odnesle ženske za plot v — sneg. Položile so ga tako, da se mu je hladila dolga rana v snegu, da bi ga hladil in odganjal vročino.

Bibička je zagotavljala, da bo bolnik na večer že zibal, a pitati ga ne sme Roza vsaj en dan ne!

Stara mati in Bara sta pili v hiši kavo in se razgovarjali o kurjih boleznih; za plotom v snegu je začel saliti operirani puran s tako naglico, da so zalile strežnico Roza solze kar curkoma. Preplašena dekla v hišo. Ženske so ob stopile ponovno purana in razložile puranovo zevanje ali v vročico ali v piko na jeziku. (Pika ali pivka je osušenje kurjega jezika.) Še na pol živega purana med noge in že prvi pregled jezika je bila ugotovitev težke pike, ki je tudi smrtonosna.

Stara mati so morali po bolj debelo šivanko ter kupico bučnega olja. Snemanje pike z jezika in mazanje z oljem je bilo sicer bolj kratko nego operacija na krofu; bolniku pa ni odvzelo smrtnobolestnega zevanja. Zaupanja je treba, je povdarjala Bara in prisegala pri nebu in zemlji, da bo dočakal iz dvakratne smrtne nevarnosti oteti puran božične praznike. Roza se je useknila na dolgo, obrisala solze in vse babnice so posmukale v kuhinjo, da bo imel puran za plotom bolj mir na samem.

Ženske so klepetale v kuhinji. Babica so pripravljali Bibički špeha in moke v nagrado za posrečeno operacijo, katero so videli na lastne oči tokrat prvič. Kako ponosna je bila Bara, ker je sililo toliko žensk v njo, vse so hvalile navdušeno njeno zdravniško znanje ter spretnost. Občudovanje Bibičke se je tako stopnjevalo, da je vse pozabilo na purana za plotom, še Roza je bila vesela, da je bilo smrtno nevarnemu prepitanju odpomagano tako naglo. Že preko popoldneva je šlo, ko so vrtele babure po kuhinji jezike in je zaživžgal pred kuhinjskim oknom mlinar. Mlinarjev žvižg je bilo znamenje, da je skrajni čas za kosilo, h kateremu je treba pozvati celo družino.

Moja mati so se prestrašili, ko so slišali prihod mlinarja, a štedilnik še čisto mrzel! Mlinar Franc je debelo pogledal, ko je videl kar celo kopo babnic v najbolj zaupnih pomenkih. Po kratkem ogledu brezdelnih žensk si je nategnil oba konca dolgih mustač in siknil:

»Ferdamane babe, pri jezičnih klopotcih ste pozabile celo na kosilo, za plotom vam pa leži v snegu poginjeni puran!

Liki strel med jato ptičev je bobnila mlinarjeva opomba na ženščine. Bibičke s špehom ter peharjem moke ni bilo naenkrat nikjer; Rozi so se udrli hudourniki solz; stara mati so si očohali obe dlani in hajdi za plot. Mlinar je govoril istino. Puran z izpraznjeno pučo, brez pike na jeziku, ni več stegoval vratu, ni več zeval proseče proti nebu, glavo je imel zarito v sneg, nogi stegnjeni na dolgo in proč od telesa, rdečekoravdasti vrat smrtnobled — — — Stara mati so ga dvignili, spustili z roke, da je telebnil zopet za plot, ker preminul je — in bil že trd!

Je preteklo precej časa, predno so si opomogle naše ženske brez Bibičke toliko, da so bile vse enega mnenja: Najboljše bi bilo, ako bi bile zaklale purana pred opera-

cijo. Toliko muk celo predpoldne, nazadnje je pa odnesla Bibičeva Bara lep kos špeha, poln pehar pšenične moke — naša hiša pa je bila na božični dan in na Štefanovo brez običajnega pečenega purana s kislim zeljem.

Malodane tik pred božičnimi prazniki na posledicah dvakratne operacije za plotom poginuli puran je spametoval odločilna mesta pri naši hiši toliko, da je obveljalo za bodočeno pravilo: Tudi za proslavo praznikov odločeni puran naj zoblje toliko, kolikor samemu diši. In res, od tedaj naprej smo jedli za vsake božične praznike sicer nepitanega, pač pa zdravo zaklanega purana!

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Vravec preje pozoblje 100 kg ovsa kot pa dva konja, ker konj sploh ne je. — Odmev odgovarja v vseh jezikih. — Z uganko si glavo ubijaš in te vendar ne boli.

Nova uganka. Iz lukenj samih sem narejena, držim pa vendar, kar se da. Če v sredi popusti le ena, razpadem ti na kosa dva — in moja moč več ne velja. Kdo sem? — Poslal N. N.

Lasje mu izpadajo. V apoteko je prišel siromašen možiček in prosil za mažo, da bi mu lasje rastle. Apotekar ga je vprašal: Ali imate kako bolezen, da vam lasje izpadajo? — Možiček: Bolezni nimam, pa hudo ženo imam!

Važno vprašanje. O poroti sta se dva pogovarjala ter je eden začuden vprašal: Ti ali veš, da je ta ubijalec pomiloščen na dosmrtno ječo? — Drugi: Beži no! Koliko časa bi pa drugače moral sedeti, če ne bi bil pomiloščen?

Tudi dobra metoda. Sodnik je imel pred seboj navihanega tatiča, ki pa ni hotel priznati svoje tatvine. Sodnik pa mu jo je prav natančno do poslednjega koraka popisal in ga vprašal: Zdaj pa povejte, če je bilo tako ali ne? — Tatič: No, gospod sodnik, ravno tako že ni bilo, pa je to tudi dobra metoda!

Če režeš čebulo. Gost iz mesta je gledal deklico, ki je rezala čebulo in bila solzna, pa jo je vprašal: Zakaj pa jokate? — Deklica: Ali ne vidite, da režem čebulo? — Gost: Ti dobra deklica, ti, ali se ti tako smili?